

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЯ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Олег Олександрович ПОЛЯНСЬКИЙ,

*Науково-дослідний інститут
публічного права, м. Київ*

На сьогоднішній день проблематика взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, зумовлена її складним, багатоаспектним характером та винятковою важливістю для національної безпеки й захисту прав людини. Торгівля людьми є багатогранним явищем, що включає в себе кримінальні, соціальні, економічні та міграційні аспекти. В умовах війни, масової міграції та гуманітарних криз, ризики торгівлі людьми значно зростають. Мільйони українців, які були змушені залишити свої домівки, стали надзвичайно вразливими до обману та експлуатації. Жоден орган чи організація не може ефективно протидіяти цьому протиправному діянню самотійно. Для успішного запобігання, виявлення та надання допомоги постраждалим необхідна тісна співпраця між поліцією, соціальними службами, прикордонною службою, дипломатичними установами та громадськими організаціями. Співпраця з іноземними правоохоронними органами, міжнародними організаціями (такими як Інтерпол, Європол) та неурядовими організаціями є життєво необхідною для обміну інформацією, проведення спільних операцій та повернення постраждалих. Це вимагає від усіх суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, протидії швидкої та ефективної координації зусиль, спрямованих на профілактику, посилення міграційного контролю та оперативне реагування на випадки торгівлі людьми.

В межах монографічного дослідження Г.Г. Жуковська звертала увагу, що сучасний стан взаємовідносин органів публічної влади та громадськості в протидії торгівлі людьми має певні особливості, зокрема: 1) у національному законодавстві не закріплено завдань, форматів та індикаторів формування взаємовідносин; 2) недосконалість національного механізму взаємодії суб'єктів у запобіганні та протидії торгівлі людьми на всіх рівнях формування й реалізації державної політики; 3) обмежено можливості жертв торгівлі людьми, у тому числі іноземців, до отримання всіх видів допомоги; 4) низький рівень поінформованості населення щодо заходів із запобігання торгівлі людьми; 5) відсутність централізованої національної системи збирання статистичної інформації не дає можливості визначити кількість наявних жертв торгівлі людьми та проаналізувати сучасні виклики і загрози [1]. В цілому вчена акцентує увагу на законодавчих пробілах, які можливо усунути шляхом внесення змін до норм чинного законодавства.

О.В. Кушнір розглядає взаємодію у сфері протидії торгівлі людьми у широкому розуміння, як певну систему правових засобів та процедур, що полягає в синтезі узгоджених дій різних суб'єктів протидії торгівлі людьми як окремих організаційних систем, спрямована на досягнення загальної мети – мінімізації й локалізації всіх чинників, які сприяють вчиненню даної категорії злочинів та подальшому розвитку цього явища. У вузькому розумінні взаємодія у сфері протидії торгівлі людьми трактується як заснована на законах та підзаконних актах, погоджена за метою, місцем та часом діяльність різних суб'єктів протидії торгівлі людьми, що полягає у раціональному поєднанні сил, засобів і методів, властивих цим суб'єктам, з метою виявлення, попередження та припинення торгівлі людьми, а також усунення причин і умов, що їй сприяють [2]. Слушним є те, що вчена розглядає взаємодію суб'єктів протидії торгівлі людьми через призму виокремлення основних складових взаємодії, а саме погоджену діяльність за метою, місцем та часом діяльність різних суб'єктів протидії торгівлі людьми тощо.

В цілому вчені акцентують увагу на необхідності закріплення взаємодії суб'єктів протидії торгівлі людьми на законодавчому рівні. Отже, звернення до закону України «Про протидію торгівлі людьми» [3] надає можливість вказати, що з метою ефективної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, та їх захисту створюється Національний механізм взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми. Крім того, суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, взаємодіють між собою у процесі протидії торгівлі людьми в рамках реалізації Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та співпрацюють з громадськими об'єднаннями, регіональними та міжнародними організаціями.

У свою чергу, законодавством визначаються основні форми взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми: 1) взаємне інформування з дотриманням принципу конфіденційності про злочини торгівлі людьми, передумови та причини торгівлі людьми, методи, що використовують торгівці людьми, необхідну допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми; 2) спільна розробка програм, планів протидії торгівлі людьми; 3) спільна організація заходів з протидії торгівлі людьми; 4) обмін передовим досвідом діяльності у сфері протидії торгівлі людьми [3].

Попри наявність законодавчої бази, в Україні досі існують проблеми з ефективністю взаємодії між суб'єктами. Це проявляється у відсутності чіткого розподілу повноважень, повільному обміні інформацією, бюрократичних перешкодах та недостатній координації між державними та недержавними структурами. Удосконалення цих механізмів є критично важливим для підвищення ефективності боротьби з цим злочином.

Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, є не просто бажаною, а критично необхідною умовою для

успішного вирішення цієї проблеми. Удосконалення цих механізмів є актуальним завданням як на законодавчому, так і на практичному рівнях, особливо в умовах воєнного стану та пов'язаних із ним викликів.

Список використаних джерел

1. Жуковська Г.Г. Взаємовідносини органів влади та громадськості у протидії торгівлі людьми: дис. канд. наук з держ. управління 25.00.01. Київ, 2017. 260 с.
2. Кушнір О.В. Адміністративно-правові та організаційні засади взаємодії суб'єктів протидії торгівлі людьми: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2012. 238 с.
3. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3739-17>.